

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-76-05

Druk nr 4083
Warszawa, 19 maja 2005 r.

Pan
Włodzimierz Cimoszewicz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o opłacie skarbowej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Zagranicznych.

Z szacunkiem

(-) Marek Belka

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o opłacie skarbowej

Art. 1. W ustawie z dnia 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2004 r. Nr 253, poz. 2532 oraz z 2005 r. Nr 14, poz. 115, Nr 48, poz. 447 i ~~Nr 132~~, poz. 550) w części III załącznika do ustawy po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a. Opłata skarbowa od wydania Apostille, o której mowa w Konwencji znoszącej wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych, sporządzonej w Hadze dnia 5 października 1961 r. (Dz. U. z r. Nr ..., poz. ...)”	60 zł”
---	--------

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 14 sierpnia 2005 r.

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 22 lipca 2004 r. o ratyfikacji Konwencji znoszącej wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych, sporządzonej w Hadze dnia 5 października 1961 r. (Dz. U. Nr 194, poz. 1980) upoważniła Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej do ratyfikacji tej umowy międzynarodowej. Dokument ratyfikacyjny został podpisany w dniu 15 października 2004 r., a następnie złożony depozytariuszowi – Ministerstwu Spraw Zagranicznych Królestwa Niderlandów. Z informacji uzyskanej od depozytariusza Konwencji wynika, że umowa ta wejdzie w życie w stosunku do Polski w dniu 14 sierpnia 2005 r.

Konwencja ta nakłada na państwa-strony Konwencji wymóg zwolnienia z obowiązku legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych, w tym dokumentów sądowych, komorniczych, administracyjnych, aktów notarialnych, jak również dokumentów prywatnych podpisanych przez strony, a następnie poświadczonych urzędowo. Konwencja nie obejmuje zakresem swojego działania dokumentów sporządzonych przez przedstawicieli dyplomatycznych lub urzędników konsularnych, jak również dokumentów administracyjnych, dotyczących bezpośrednio transakcji handlowych lub operacji celnych.

W miejsce legalizacji Konwencja wprowadza dołączane do dokumentów lub umieszczane na samym dokumencie jednolite poświadczenie zwane „Apostille”, wydawane przez właściwą władzę lub organ, wyznaczone przez każde umawiające się państwo. Apostille winna być sporządzona według wzoru określonego w Konwencji. Poświadczenie to, opatrzone numerem i zarejestrowane, potwierdza autentyczność podpisu, charakter, w jakim działała osoba podpisująca dokument, oraz tożsamość pieczęci, którą jest on opatrzony. Na wniosek zainteresowanych władza, która wydała Apostille, ma obowiązek sprawdzenia, czy dane zawarte w poświadczeniu odpowiadają danym wprowadzonym przez nią rejestrze lub kartotece.

Za przystąpieniem Rzeczypospolitej Polskiej do Konwencji znoszącej wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych przemawiało wiele czynników, w

tym przede wszystkim poważny wzrost obrotu prawnego między Polską a obecnymi stronami Konwencji. Przyjęcie postanowień umowy, przez odbiurokratyzowanie obiegu dokumentów w stosunkach międzynarodowych, znacznie usprawni obrót prawny. Konwencja ta ponadto wypełnia lukę, jaka ma miejsce wskutek braku odpowiednich porozumień dwustronnych w stosunkach z większością państw-stron Konwencji. Bezpośrednie korzyści z przyjęcia postanowień Konwencji odniosą tak osoby fizyczne, jak i prawne, pragnące przedłożyć za granicą polskie dokumenty urzędowe, tak przez uniknięcie uciążliwej procedury legalizacyjnej w zagranicznych przedstawicielstwach dyplomatycznych i urzędach konsularnych państw-stron Konwencji, jak i znaczące zmniejszenie kosztów przygotowania dokumentów przeznaczonych do wprowadzenia do obrotu międzynarodowego.

Związanie Polski postanowieniami Konwencji wymagało podjęcia prac przygotowawczych, które umożliwią jej realizację, w tym przede wszystkim wyznaczenia organu krajowego, właściwego do wydawania Apostille. Stosownie do treści oświadczenia złożonego depozytariuszowi wraz z dokumentem ratyfikacyjnym organem tym w Rzeczypospolitej Polskiej będzie minister właściwy do spraw zagranicznych, którego urząd – Ministerstwo Spraw Zagranicznych, legalizując już dokumenty przeznaczone do zagranicznego obrotu prawnego, jest we właściwy sposób przygotowane do przyjęcia tej nowej funkcji.

Jednakże wydawanie Apostille wymagać będzie wydania przepisów upoważniających do pobierania niezbędnych opłat za wykonywanie tej czynności oraz ustalenia jej wysokości. Praktyka państw-stron Konwencji nie jest jednolita w tym zakresie, przewidując brak opłat za wydanie Apostille (m.in. Grecja, Hiszpania, Portugalia i Norwegia) lub jej pobieranie w zróżnicowanej wysokości, wahającej się od 1 do nawet i 130 euro. Właściwym wydaje się ustalenie takiej opłaty na poziomie nieprzekraczającym 15 euro. Z tych też względów proponuje się nowelizację ustawy z dnia 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej. W szczególności, w załączniku do tej ustawy proponuje się dodanie w części III, Zaświadczenia, w kolumnie 2, Przedmiot opłaty skarbowej oraz w kolumnie 3, Stawka, po ustępie 6 ustępu 6a w brzmieniu: „Opłata skarbowa od wydania Apostille (Konwencja haska z dnia 5 października 1961 r.)”.

Przedkładany projekt nowelizacji, podobnie jak i tekst Konwencji, posługuje się terminem „Apostille” używanym w tekście francuskim Konwencji, z odstępniem od użycia jego odpowiednika w języku polskim, jakim jest „poświadczenie”. Zabiegu tego dokonano z uwagi na fakt, że termin „poświadczenie” funkcjonujący w języku prawniczym nie oddaje wiernie istoty czynności, o której mowa w Konwencji. Takie też rozwiązanie przyjęto między innymi w niemieckim oraz hiszpańskim tłumaczeniu tekstu Konwencji. Należy nadto zważyć, że termin „Apostille” funkcjonuje w literaturze fachowej wielu państw, w tym w: Australii, Austrii, Czechach, Holandii, Finlandii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Norwegii, Portugalii, Szwajcarii, Szwecji, Turcji, Wielkiej Brytanii i Włoszech.

Związanie Rzeczypospolitej Polskiej postanowieniami przedmiotowej Konwencji znieśie wymóg legalizacji dokumentów urzędowych w stosunkach z jej stronami. Jedną z konsekwencji przystąpienia Polski do tej umowy będzie ograniczenie czynności legalizacyjnych wykonywanych przez niektóre polskie przedstawicielstwa dyplomatyczne i urzędy konsularne, co wiązać się będzie jednocześnie ze zmniejszeniem dochodów budżetowych z opłat konsularnych za wykonywanie tych czynności. Jednakże uchwalenie proponowanej zmiany ustawy spowoduje, stosownie do treści art. 4 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966), zwiększenie dochodów budżetów gmin, zwłaszcza zaś m.st. Warszawy (przy wzięciu pod uwagę faktu, że tylko nieznaczny odsetek poświadczeń będzie dokonywany drogą korespondencyjną), z uwagi na pobieranie proponowanej w niniejszej ustawie opłaty skarbowej (w postaci znaków opłaty skarbowej) za wydanie Apostille. W roku 2003 MSZ wykonał 50 940 legalizacji dokumentów przedkładanych przez osoby fizyczne i prawne w celu dalszej ich legalizacji i przedstawienia za granicą. Przy założeniu, że 80% tych dokumentów było przeznaczonych do przedstawienia w państwach będących stronami Konwencji oraz ustaleniu opłaty za wydanie Apostille na poziomie 60 zł, dodatkowe roczne wpływy do budżetów gmin z tego tytułu mogą osiągnąć poziom 2 445 120,00 zł. Podkreślenia wymaga, że mimo powstania obowiązku uiszczenia opłaty skarbowej za wydanie Apostille, osoby fizyczne i prawne, pragnące przedłożyć za granicą polskie dokumenty urzędowe, unikną konieczności uiszczenia opłat legalizacyjnych w urzędach konsularnych państw-stron Konwencji, z reguły wyższych niż proponowana opłata skarbową.

Uchwalenie niniejszej ustawy nie pociągnie za sobą dodatkowych obciążeń budżetowych.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Ustawa powinna wejść w życie w dniu 14 sierpnia 2005 r., tj. w dniu, w którym Konwencja znosząca wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych, sporządzona w Hadze dnia 5 października 1961 r., zacznie obowiązywać w stosunku do Rzeczypospolitej Polskiej. Z uwagi na wynikającą stąd pilność projektu został on skierowany do prac legislacyjnych przed publikacją Konwencji. Konwencja zostanie jednak opublikowana przed ogłoszeniem przedmiotowego projektu, co pozwoli na uzupełnienie metryczki promulgacyjnej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje przedmiotowy akt

Ustawa o zmianie ustawy o opłacie skarbowej jest adresowana do ministra właściwego do spraw zagranicznych, którego urząd zapewni wnoszenie przez osoby ubiegające się

o wydanie Apostille proponowanej w projekcie ustawy opłaty skarbowej (w postaci znaków opłaty skarbowej). Projektowana sfera regulacji dotyczy również osób fizycznych i prawnych przedkładających do poświadczenia Apostille dokumenty przeznaczone do obrotu prawnego za granicą.

2. Obowiązek przeprowadzania konsultacji

Projekt został skierowany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. Zgłoszone w toku konsultacji uwagi zostały uwzględnione, a projekt uzyskał akceptację Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

3. Wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na budżet państwa. Wydawanie Apostille (Konwencja haska z dnia 5 października 1961 r.) będzie się odbywać w ramach istniejących możliwości organizacyjnych Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Jednakże uchwalenie projektu spowoduje zwiększenie dochodów budżetów gmin, zwłaszcza zaś m.st. Warszawy (przy wzięciu pod uwagę faktu, że tylko nieznaczny odsetek poświadczeń będzie dokonywany drogą korespondencyjną). Przy ustaleniu opłaty za wydanie Apostille na poziomie 60 zł, dodatkowe roczne wpływy do budżetów gmin z tego tytułu kształtować się mogą na poziomie 2 445 120,00 zł.

4. Wpływ projektowanej regulacji na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny

Ustawa nie będzie miała wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

5. Skutki prawne regulacji

Ustawa umożliwi wykonywanie przez ministra właściwego do spraw zagranicznych Konwencji znoszącej wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych, sporządzonej w Hadze dnia 5 października 1961 r.